

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Proef gratis OV voor ouderen met een krappe beurs	TELEFOONNUMMER	+31626482125
DATUM	31-05-2022	E-MAILADRES	bas.witte@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	824718AO	DOMEIN/OPGAVE	MOB
VAN	Bas Witte	TEAM	EOV
NUMMER PS	PS2022MM25	PORTEFEUILLEHOUDER	Schaddelee
COMMISSIE	Milieu & Mobiliteit		
BIJLAGEN	Geen		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

In deze Statenbrief wordt een nadere toelichting gegeven op de invulling en voortgang van de proef gratis openbaar vervoer (hierna OV) voor ouderen met een krappe beurs. De proef gaat in september 2022 van start en duurt tot december 2023. Ouderen met een krappe beurs worden in de gelegenheid gesteld een OV-abonnement op hun persoonlijke OV-chipkaart te laden, waarmee ze gratis één jaar kunnen reizen in de provincie Utrecht (hierna de provincie) met de bussen, trams en buurtbussen van U OV en Syntus.

Inleiding:

In het coalitieakkoord 2019-2023 'Nieuwe Energie voor Utrecht' is de volgende ambitie opgenomen: "Om bewegingsvrijheid te vergroten en eenzaamheid tegen te gaan, gaan we een proef doen met gratis OV buiten de spits voor ouderen met een krappe beurs." Oorspronkelijk was het de bedoeling dat deze proef in september 2020 van start zou gaan. Vanwege de langdurige coronabeperkingen in het OV was het noodzakelijk de startdatum uit te stellen naar september 2022.

Dit voorjaar zijn de voorbereidingen gestart om de proef in september van start te laten gaan. Er is een inventarisatie uitgevoerd van Gratis OV-projecten in Nederland, gesprekken met gemeenten en vervoerders zijn gevoerd en een plan van aanpak is opgesteld. De volgende keuzes zijn gemaakt bij de afbakening van de proef:

- onder ouderen wordt verstaan: zij die de AOW leeftijd hebben bereikt (deze leeftijd is in september 2022: 66 jaar en 7 maanden);
- onder een krappe beurs wordt verstaan: hanteren van 100% van de bijstandsnorm (dit is gelijk aan het ontvangen van AOW zonder aanvullend pensioen);
- onder reisgebied wordt verstaan: de provincie;
- onder OV wordt verstaan: al het bus-, tram- en buurtbus-vervoer van U OV en Syntus in de Utrechtse concessies.

Voor de proef kunnen inwoners uit de doelgroep een gratis reisabonnement opladen op een persoonlijke OV-chipkaart. Een persoonlijke OV-chipkaart heeft enkele voordelen boven een anonieme OV-chipkaart: het is minder fraudegevoelig, relatief eenvoudig uit te voeren en doordat men iets moet doen om het OV-abonnement te

ontvangen bereik je degenen die een dergelijk abonnement echt willen hebben. Nadeel is dat deze manier van verstrekken minder laagdrempelig is voor inwoners uit de doelgroep. Bijna alle gratis OV-projecten in Nederland werken met een persoonlijke OV-chipkaart. Om binnen het begrote budget te blijven, wordt een maximum van 6.500 gratis OV-abonnementen verstrekt. Dit aantal is toereikend om de helft van de totale doelgroep van ca. 12.300 personen van een abonnement te voorzien.

Voor de proef moeten wij weten of iemand ouder is dan 66 jaar en 7 maanden en of iemand een laag inkomen heeft. De vervoerder kan het gratis OV-abonnement zo inregelen dat deze alleen op persoonlijke OV-chipkaart te laden is van inwoners die ouder zijn dan 66 jaar en 7 maanden. Voor het bepalen van "een krappe beurs" vragen we de aanvrager een inkomensverklaring, afgegeven door de belastingdienst, bij de aanvraag te voegen. Deze inkomensverklaring is gratis en relatief eenvoudig te verkrijgen bij de belastingdienst.

Het is vanuit privacyoverwegingen (AVG) niet mogelijk een lijst te verkrijgen van gemeenten van inwoners die behoren tot de doelgroep, zodat alleen op de doelgroep gerichte communicatie (in de vorm van een persoonlijke brief) niet mogelijk is. Een brede communicatiecampagne wordt daarom voorbereid. Inwoners worden geattendeerd op de mogelijkheid en voorwaarden om een gratis OV-abonnement aan te vragen, waarna zij die aan de voorwaarden denken te voldoen zelf actie moeten ondernemen. Voor het ondersteunen van het aanvragen van het gratis OV-abonnement worden mogelijk de Informatiepunten Digitale Overheid (hierna IDO) ingezet. In alle Utrechtse gemeenten zijn bibliotheken aanwezig waar dergelijke IDO's zitten, in hun dienstverlening ondersteunen zij al laagdrempelig inwoners bij aanvragen van regelingen en belastingzaken. Gesprekken hierover zijn gaande met het BISC Utrecht (het Utrechts Bibliotheeknetwerk).

In de toekomst kunnen alle inwoners uit de doelgroep waarschijnlijk wel direct worden bereikt. De rijksoverheid is bezig met een pilot Virtueel inkomensloket. Het Virtueel inkomensloket is een applicatie waarmee burgers in één overzicht alle financiële regelingen kunnen inzien waar zij aanspraak op kunnen maken. Deze regelingen - waaronder mogelijk straks ook gratis OV- kunnen ze direct in de applicatie aanvragen. In de applicatie is sprake van controle vooraf en een koppeling met de BRI (BasisRegistratie Inkomen). Voor de huidige proef biedt deze komende rijks-pilot helaas nog geen oplossing.

Vervolprocedure / voortgang:

Onze inspanningen zijn er op gericht de proef in september van start te laten gaan.

We zullen u deze zomer, voor de start van de proef, nader informeren over de precieze invulling van de proef gratis OV voor ouderen met een krappe beurs.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen